

Putování za poutěmi – daleko do minulosti

Pod slovem pouť si dnes většina z nás představí kolotoče či stánky s vietnamským zbožím, v lepším případě perníková srdce. Tyto světské radovánky jsou ovšem pouhým doplňkem k církevní oslavě zasvěcení farních kostelů.

Původní význam slova pouť však pochází od putování. Míni se putování na posvátná místa spojená nejčastěji s působením světců podnikaná většinou s cílem vyslyšení proseb nebo vzdání díků. Nejstarší poutě křesťanů jsou doloženy ze 2. století, a to do Svaté země.

Poutě procházely vývojem od cestování na vzdálenější místa (Řím aj.) trvajících týdny, až po jednodenní procesí na čím dál kratší vzdálenosti. Stále nižší náročnost poutí byla často kompenzována ztěžováním putování (chůzí naboso, s hrachem v botách, výstupem k poutnímu místu po kolenou apod.).

Nejrozšířenějšími byly poutě spojené s mariánským kultem. Putování na místa zasvěcená Panně Marii byla v oblibě už ve středověku, intenzita mariánského uctívání však vzrostla v 17.-18. století v reakci na utrpení po 30-ti leté válce, na morové epidemie či turecké nájezdy.

Nejvýznamnějším a nejvýše položeným mariánským pout-

ním místem na Moravě je Svatý Hostýn, kde jsou pouti doloženy už roku 1625 a přes jejich císařské zákazy koncem 18. století tu poutní tradice pokračuje dodnes.

K tomuto poutnímu místu se váže zázračné zjevení Panny Marie.

Dle jedné z verzí hostýnské legendy se v roce 1241 na Hostýně ukryli lidé před ničivými nájezdy Tatarů, jejichž tábor byl na přímluvu madony zničen blesky.

Proto byla v křesťanské ikonografii zpodobňována Panna Marie Svatohostýnská nejprve jako Marie Ochranitelka s rozhrnutým pláštěm, pod nímž se ukrývá množství lidí, později jako Madona s Dítětem, jež stojí na půlměsíci s dítětem Ježíšem v náručí, kterák metá blesky na tatarské ležení.

O oblibě poutí na Svatý Hostýn vypovídají též muzejní depozitáře, v nichž jsou uloženy desítky keramických džbáneků sesbíraných po celém Valašsku. Tyto nejčastěji baňaté nebo zploštělé nádoby s úzkým hrdlem a masivním uchem, pro něž je charakteristické zdobení reliéfem P. Marie Hostýnské se nazývají kubaňe.

Poutníci si v nich přinášeli hostýnskou vodu, která měla dle lidové víry léčivou moc.

Mgr. Milada Fohlerová, etnograf, MRV, Vsetín

Foto: Poutní kubaňa, glazovaná hrčičina, přelom 19. a 20. století.